

Kányádi Sándor: Jön Január

*Porka havak esedeznek,
sopánkodnak a verebek.
Jegenyefán ócsárolják
Januárt a zajgó csókák.*

*De Január rá se ránt a
fákon csárogó csókákra,
sem a tetőn dideregve
siránkozó verebekre.*

*Azért van a csűrön cserép,
bújjon alá, aki veréb,
s a füstölgő kémény mellett,
aki csóka, melegedhet.*

*Jön Január, megy Január,
kinek-kinek kedvébe jár,
szánkót csusszant, ródlit lódít,
gyermekkel hógolyózik.*

*A kucsmáján, lám, mit látok,
egy korai hóvirágot.
Sorra sétál minden házat,
s boldog újévet kíváogat.*

Felelős kiadó: Kulcsár Judit
Szerkeszti: Kollégiumi médiaműhely

Babus Jolán

A BABUS JOLÁN KÖZÉPISKOLAI
KOLLÉGIUM

DIÁKLAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM

110. szám
2023. január-február

JANUÁRI JELES NAPOK

Január 1.

Újévi szokások: A január 1-i évkezdés a Gergely-féle naptárreform után vált általánossá. Az új év első napjához számos hiedelem, babona kötődik, mert ennek a napnak a lefolyásából következtek az egész évre. Így például semmit sem szabad ezen a napon kiadni a házból, mert akkor egész évben minden kimegy onnan. Igyekeztek tartózkodni a veszekedéstől, házi viszálykodástól. Női munkatiltalmi nap is volt, nem szabadott mosni, varrni, fonni, de az állatokat sem fogták be újévkor. Azt tartották, ha újév napja reggelén az első látogató férfi, az szerencsét hoz, ha nő, az szerencsétlenséget. Szokás volt kora reggel friss vízben mosakodni, hogy egészségesek maradjanak. Aki reggel a kútról elsőnek mert vizet, úgy mondták, elvitte az aranyvizet, egész évben szerencsés lesz. Egyes vidékeken a mosdóvízbe egy piros almát is tettek, ami szintén az egészség jelképe.

Bizonyos táplálkozási tilamok is kapcsolódnak ehhez a naphoz. Baromfit nem lehetett enni, mert a tyúk elkaparja a szerencsét, ellenben ajánlatos volt a malachús fogyasztása, mert az kitúrja a szerencsét. A szemes terményeket is ajánlatos enni- babot, lencsét -, mert akkor sok pénzük lesz a háziaknak. Sok vidéken rétest sütöttek szintén az analógia jegyében (hosszúra nyúlik az élet, mint a rétestészta.)

Szép hagyomány újév napján, hogy fiúgyerekek és legények házról-házra járva verses jókívánságokat mondanak a háziaknak, akik cserébe megvendégelik őket. Egyes falvakban az újévköszöntők a portákon gabonamagvakat szórnak szét, hogy bő termés legyen. Ezeket a magokat aztán a tyúkoknak adták a háziak, hogy sokat tojjanak. A hajnali időjárásból az egész évre jósoltak, ha szép idő volt, mezőgazdasági szempontból jó lesz az esztendő, ha csillagos az ég, rövid lesz a tél.

KOLLÉGIUMBÓL JELENTJÜK

Farsang, farsang, itt vagy már...

Tél vége felé a nyomasztó szürke napok után mindannyiunknak jól esik egy kis vidámság, egy mozgalmas és nyüzsgéssel teli este. Mindez jellemezte idei farsangi rendezvényünket, melyet február 23-án este 18 órától szervezett meg a diákönkormányzat. Minden csoportban akadt lelkes

önként jelentkezők, akik vállalták, hogy maskarát öltönek, ezzel igazi farsangi hangulatot varázsolván a kollégium falai közé.

A tizenöt jelmezes felvonulásával kezdődött az este, érdekes módon több fiú öltözött be, mint lány! A jelmezesek között volt viking, bankár, ügyvéd, falusi hentes, boszorkány, börtönlakó és börtönőr, „cicababák”, és a Willy Wonka.

A jelmezes bemutató után a Farsang elmaradhatatlan kelléke, a fánk került sorra, melyet mindenki örömmel fogadott és fogyasztott el. A rendezvény egy ötfordulós játékos vetélkedővel folytatódott. Mindegyik tanulóban volt egy-egy állomás, ahol a DT segítői ismertették a feladatokat és pontozták is a megoldásokat. A feladatok ötletesek voltak, ügyességet, kreativitást és a farsanggal kapcsolatos ismereteket is igényeltek. A klubteremben széket kellett felöltöztetni minél gyorsabban, egy másik helyszínen minél több gyufát zsinigre kötni két perc alatt. Volt farsangi totó és betűkirakó játék is, valamint egy érdekes ügyességi feladat, a tésztafűzés. Ebben spagetti tészta penne tészta kellett „felfűzni” a versenyzőknek úgy, hogy a „tésztafűrészt” a szájukban tartották. A versenybe minden csoport bekapcsolódott, a diákok nagyon jól szórakoztak. A vetélkedő végén a legügyesebb csapat jutalomként csokoládét kapott. Szervezők és résztvevők egyaránt jól szórakoztak, kellemesen töltöttük együtt az estét!

KOLLÉGIUMBÓL JELENTJÜK

Félévi közgyűlés a kollégiumban

A 2022-23-as tanév első félévének zárásaként a kollégium diákönkormányzata is megtartotta közgyűlését. Ez az alkalom minden diák számára fontos, hiszen itt értékeljük a félév diákönkormányzati tevékenységét, bemutatjuk a DT új tagjait és jutalmazzuk kiváló tanulmányi eredményt elért tanulóinkat.

Ebben a tanévben február 9-én került sor közgyűlésünkre. Elsőként Nagy Gregor DT elnök köszöntötte a kollégistákat, majd Samu Diána titkár ismertette a tanév első félévének munkáját, a DT rendezvényeit. Ezek az ismerkedési est és elsősavató, a Névadó-hét és a Mikulás voltak, melyek hagyományaink ápolását, a közösségi élet erősítését szolgálták. Ezután a kiváló tanulók jutalmazása következett. Ezúttal 12 tanuló érdemelte ki ezt a címet kiemelkedő tanulmányi eredménye alapján: **Babita Martina, Barta Viktória, Jancsi Ferenc Dominik, Harsányi Roland, Kálvin Anna, Kálvin Eszter, Lechner Márk, Nagy Gregor Péter, Porvázsnyik Mónika, Rózsássy István, Samu Diána, Szabó Panna.**

A közgyűlés végén a második félév rendezvényeit Jónás Lilla rendezvényfelelős ismertette. Március 8-án tartjuk nőnapit, végzős diákjainkat április 27-én ballagási ünnepségünkön búcsúztatjuk el. Tanárainkat és a kollégium dolgozóit június 1-jén köszöntjük a Pedagógus nap alkalmából.

KOLLÉGIUMBÓL JELENTJÜK

Fedák Sári -Szűcs Nelli önálló estje

Különleges színházi élményben volt részünk január 23-án este a vásárosnaményi Esze Tamás Művelődési Központban. A Magyar Kultúra Napja rendezvénysorozat részeként a Kárpátaljai Magyar Drámai Színház művésznője, **Szűcs Nelli** önálló estjére került sor. Az est **Fedák Sári**, a XX. század egyik legnagyobb magyar színésznőjének nem mindennapi életét dolgozta fel. Az előadás nem titkolt célja, hogy elégtételt szolgáltasson személyének mindazért a méltánytalanságért, amelyben ez a kivételes művésznő részesült.

Soha meg nem bocsájtható bűne a II. világháború utáni politikai rendszernek, hogy Fedák Sárít méltatlan és bizonyítatlan vádak miatt börtönbüntetésre ítélték, és emiatt soha többé nem léphetett szeretett hazájában színpadra. Mikor végleg kiderült számára, hogy a színpadra nincs visszaút, teljesen összeomlott és ez az állapot okozta idő előtti halálát. Az emlékest anyagát részben emlékiratából, az Útközben és a "Te csak most aludjál, Liliom..." című könyvből, részben egyéb megemlékezésekből, leveleiből, a Színháztörténeti Intézet adataiból, régi "Színházi Élet" című folyóiratokból gyűjtötték össze. Elhangzanak még dalok leghíresebb szerepeiből, ezekkel is felidézve a magyar operett eme nagyasszonyának alakját.

Külön érdekesség a Fedák Sárít élénk varázsló művésznő, - Szűcs Nelli - személye. Ő is Beregszász szülötte, gyökerei ehhez a városhoz kötik, csakúgy, mint nagy elődjét.

Farsangi szokások a nagyvilágban

A farsangi időszak vízkeresztől (január 6.) húshagyókedd éjfélig, vagyis a hamvazószerdával kezdődő nagyböjtig (a húsvétot megelőző 40. napig) tart. Ilyenkor hagyományosan bálokat, multságokat, vidám népünnepélyeket tartanak a világ számos pontján. A farsang jellegzetessége, hogy a keresztény liturgikus naptárban nem kötődik hozzá jelentős vallási ünnep, alapvetően a gazdag néphagyományokra épül.

A farsang csúcspontja a karnevál, magyar nevén „a farsang farka”. Ez a farsangvasárnaptól húshagyókeddig tartó utolsó három nap, ami nagy multságok közepette, valójában télbúcsúztató is. Számos városban ekkor rendezik meg a híres karnevált (riói karnevál, velencei karnevál), Magyarországon pedig a farsang legnevezetesebb eseményét, a mohácsi busójárást.

A *farsang* elnevezése és a legrégebbi szokásadatok középkori német polgári hatásra vallanak, de vannak az Anjouk és Mátyás király udvarából itáliai hatásra utaló adatok is. A farsang a párválasztás időszaka volt és egyben fontos „esküvői szezon”, mivel a húsvéti böjt időszakában már tilos volt esküvőt tartani. Erre utal az ünnepnapok elnevezése is (pl. első menyegzős vasárnap = vízkereszt utáni első vasárnap, vővasárnap = farsangvasárnap az ifjú férj az após kontójára fogyasztott stb.). A falvakban a legények szervezték a bálokat. A lányok rokonaik közvetítésével bokrétát adtak a kiszemelt legénynek, aki a farsang végén nyilvános színvallásként a kalapjára tűzte. A báli szezon és táncmultság lényege az eljegyzés volt.

Mohácsi busójárás

A **busójárás** (horvátul: *pohod bušara*) egy tavaszváró, téltemető népszokás a Mohácson és a környékén élő, többségükben római katolikus délszlávok, a sokákok farsangi maszkos alakoskodása és dramatikus néphagyománya. A sokákok **poklade** néven is nevezik, ami a karnevál szó horvát megfelelője. A **mohácsi busójárás** 2009-től szerepel az UNESCO szellemi örökség reprezentatív listáján. 2012 óta a mohácsi busójárás hungarikumnak számít, ami elsősorban a mohácsi civil társadalom, a busócsoportok, a maszkfaragók és jelmezkészítők sikere.

Riói karnevál

A **Riói karnevál** nagy múltra tekint vissza, de jelenlegi formájában 1928 óta rendezik meg. Minden idők leghíresebb karneválja, annak ellenére, hogy a karneválok őshazája Itália.

A farsangi szezon alatt Rio de Janeiro néhány napra a világ fővárosává válik. Ekkor rendezik meg ugyanis a riói karnevált. A parádén a

látványos jelmezek mellett a szamba is főszerepet kap, hiszen ilyenkor mérik össze tudásukat a legjobb szambaiskolák táncosai a brazil farsang főutcáján, a több mint másfél kilométeres Sambadronon.

A szambaversenyre benevezett táncosok a karnevál előtt több hónappal kezdik a felkészülést. A karneválra mintegy háromszázezer turista érkezik rendszeresen, akik a drága jegyeket is csak hatalmas „harcok” árán tudják megszerezni.

Velencei karnevál

A **velencei karnevál** világszerte ismert, ősi hagyományokra épül, a gondolák és lagúnák városában. A velencei karnevál hamvazószerda előtt két héttel kezdődik, és hamvazószerda előtti napon, húshagyókedden ér véget. Ezen a napon a város apraja-nagyja csónakra, bárkára, tutajokra száll és egész nap, illetve éjszaka ott tartózkodik. Mindenki a vízen ebédel és vacsorázik, állandó zeneszó kísérete mellett. A szórakozás minden formája előfordul, a tűzijátékot is beleértve. A hajnalt is a vízen kell megérni, mert a hagyomány szerint aki a „redentore hajnalán” az Adria vizével vetett magára keresztet, az egész évre mentesül a betegségekől.

